

EKUMENIK OCH TRON PÅ EN ENDA KYRKA

Vi utgår från det som förenar

Luther menade att det finns en enda helig kyrka som samlar alla kristna. Dopet och tilliten till Jesus Kristus skapar en grundläggande gemenskap mellan alla kristna. När vi högtidlighåller reformationsminnet 2017 ska vi se till det som förenar oss, inte det som skiljer oss åt.

Den 24 april 1530 flyttade Martin Luther in i det rymliga slottet Coburg som ligger på ett berg strax ovanför Augsburg. Några av rummen blev Luthers tillfälliga bostad under de kommande fem månaderna. Det tysk-romerska rikets kejsare hade sammankallat en riksdag i Augsburg för att få slut på de strider mellan olika kristna grupperingar som skakade hans rike.

Kejsaren bad de stridande parterna att vid riksdagen presentera sina teologiska ståndpunkter. Luther kunde inte

Det är inte nödvändigt att vi är överens om allt. Framför allt är det inte nödvändigt att nedärva traditioner, religiösa bruk eller av människor föreskrivna regler för gudsdyrkan överallt är desamma.

närvara personligen eftersom han var bannlyst. Istället blev det Luthers kollega Philipp Melanchthon som fick i uppgift att redogöra för de evangelisk-lutherska ställningstagandena. Melanchthon sammanställde därför den augsburgska bekännelsen som kom att bli en samlade bekännelseskrift inom evangelisk-luthersk tradition.

En enda kyrka till tidens slut

Den sjunde artikeln i den augsburgska bekännelsen handlar om kyrkan och hennes enhet. Artikeln är betydelsefull för Svenska kyrkans ekumeniska engagemang. Här understryks att det finns en enda helig kyrka som ska bestå till tidens slut. Vi människor kan visserligen dela upp den samlade kristenheten i olika trossamfund. Sådana distinktioner får dock inte hindra oss från att se att det finns en grundläggande gemenskap mellan alla som är döpta i Faderns, Sonens och den heliga Andes namn.

Dop, nattvard och evangelium förenar oss

På frågan var denna ibland osynliga gemenskap kommer till konkreta uttryck, det vill säga var man kan hitta kyrkan, svarar artikeln att kyrkan tar form överallt där evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas.

Här anges inte vad det innebär att det glada budskapet om befrielsen genom Jesus Kristus förmedlas i oförvanskad form. I andra sammanhang klargörs dock att det betyder att den för evangelisk-luthersk tradition helt avgöranden tanken att människan rättfärdiggörs endast av nåd genom tro lyfts fram.

Att människan rättfärdiggörs endast av nåd genom tro kan enklast beskrivas som att hon oberoende av sina egna gärningar innesluts i en livgivande gudsgemenskap genom den tillit till Jesus Kristus som Gud skänker henne. En särskild resurs i det sammanhanget är sakramenten, det vill säga de konkreta handlingar som förenar oss med Jesus Kristus. Dopet, nattvarden och ofta även bikten räknas som sakrament i evangelisk-luthersk tradition.

Avgörande genombrott

Den sjunde artikeln i den augsburgska bekännelsen avslutas med en formulering som sammanfattar en väsentlig ekumenisk utgångspunkt inom evangelisk-luthersk tradition. För kyrkans sanna enhet räcker det att vi är överens i fråga om evangeliets lära och förvaltningen av sakramenten. Det är inte nödvändigt att vi är överens om allt annat. Framför allt är det inte nödvändigt att nedärva traditioner, religiösa bruk eller av människor föreskrivna regler för gudsdyrkan överallt är desamma. Mot bakgrund av denna betoning på den rätta förkunnelsen framstår den gemensamma förståelse av rättfärdiggörelseläran som idag finns mellan evangelisk-lutherska kristna och romersk-katolska kristna som ett avgörande genombrott i de kyrkliga enhetssträvanden som det ekumeniska arbetet utgör.

Gemensam förståelse

Den 31 oktober 1999, på det som antas vara årsdagen av Martin Luthers offentliggörande av de 95 teserna mot avlatshandeln, undertecknades en gemensam deklaration om

rättfärdiggörelseläran av företrädare för Lutherska världsförbundet och Romersk-katolska kyrkan. Det skedde i Augsburg, staden där kejsaren på 1500-talet försökte mäkla fred mellan stridande kristna grupperingar.

Parterna som har undertecknat är överens om att människan rättfärdiggörs endast av nåd genom tro. Skilda betoningar finns när det gäller hur den döpta, rättfärdiggjorda kristna människans förhållande till synden ska beskrivas. Den skada som synden åstadkommer, och sålunda människans behov av förlåtelse, uppfattas i evangelisk-luthersk tradition som mer djupgående än vad som vanligtvis är fallet inom romersk-katolsk tradition. Den gemensamma förståelsen är dock så omfattande att de ömsesidiga fördömanden som länge har präglat relationen mellan de båda traditionerna inte längre är aktuella.

Lyft fram vår gemensamma glädje

Under de århundraden som ligger mellan den av kejsaren sammankallade riksdagen i Augsburg och undertecknandet av den gemensamma deklARATIONEN om rättfärdiggörelseläran har krig mellan olika kristna grupperingar och stater skakat Europa. I hetsiga debatter har de stridande parterna på olika sätt förtalat och fördömt varandra.

Inför högtidlighållandet av reformationsminnet 2017 framhåller den evangelisk-lutherska/romersk-katolska enhetskommissionen att vi inte ska bygga vidare på denna konfliktfyllda tradition. Istället ska vi lyfta fram vår gemensamma glädje över de nya livsmöjligheter som Gud skänker oss människor genom Jesus Kristus. Vår utgångspunkt ska vara det som förenar oss.

KARIN JOHANNESSON

SAMTALSFRÅGOR

Vad är det som gör att religiös tro ibland orsakar väpnade konflikter, ibland fungerar som en källa till försoning?

Vilka initiativ för ett fördjupat samförstånd mellan kristna skulle behövas i Sverige idag?

Uppmärksammandet av reformationsminnet väcker ibland ett fördjupat intresse för 1500-talets teologiska stridsfrågor. Riskerar det att hålla liv i konflikter som inte längre är aktuella?

Läs gärna mer om överenskommelserna på www.svenskakyrkan.se/reformationsaret2017